

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ОБЛАСНИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА

**ТРАДИЦІЙНА КУЛЬТУРА
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ:
СУЧАСНИЙ ДИСКУРС ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ
ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ
КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ**

Матеріали науково-практичної конференції

23-24 червня 2017 року

Харків – 2017

УДК 008(062.552)
ББК 71я431
Т 65

Редакційна колегія:

Л.Г. Омельченко – директор Обласного організаційно-методичного центру культури і мистецтва, заслужена артистка України

О.Г. Бугайченко – завідувач відділу інноваційних культурних проєктів та міжнародного співробітництва Обласного організаційно-методичного центру культури і мистецтва

Н.М. Роман – кандидат педагогічних наук, доцент

Адреса редакційної колегії: 61002, Україна, м. Харків, вул. Пушкінська, 62;
Обласний організаційно-методичний центр культури і мистецтва.
Тел. +380 (57) 725-12-36

Т65 Традиційна культура в умовах глобалізації: сучасний дискурс щодо збереження та популяризації нематеріальної культурної спадщини.
Матеріали науково-практичної конференції (23-24 червня 2017 року). – Харків, 2017. – 360 с.

Збірка містить тези та доповіді, в яких піднімаються та аналізуються проблеми збереження нематеріальної культурної спадщини в умовах сьогодення. Різним аспектам вивчення цих питань було присвячено роботу науково-практичної конференції «Традиційна культура в умовах глобалізації: сучасний дискурс щодо збереження та популяризації нематеріальної культурної спадщини», яка проходила в м. Харкові 23-24 червня 2017 року.

Конференція об'єднала провідних дослідників та діячів культури і мистецтва з різних регіонів України, науковців із інших країн, представників національно-культурних товариств. У ході наукового дискурсу досвідчені вчені простежили й узагальнили інноваційні тенденції збереження елементів нематеріальної культурної спадщини в контексті сучасного мистецтвознавства, культурології, історії, філософії, педагогіки. Під час роботи конференції було обґрунтовано й систематизовано ефективні засоби та шляхи популяризації нематеріальної культурної спадщини. Окремо було визначено перспективи інтеграції традиційної культури в світову культуру та особливості її використання в процесі впровадження стратегії культурної децентралізації.

Для широкого кола дослідників, практиків, а також усіх тих, хто цікавиться нематеріальною культурною спадщиною різних народів світу та перспективами подальшого розвитку й піднесення традиційної культури в умовах глобалізації.

Матеріали друкуються в авторській редакції з незначними коректорськими правками українською та російською мовами.

УДК 008(062.552)
ББК 71я431
Т 65

ISBN 978-617-7470-68-6

Обласний організаційно-методичний
центр культури і мистецтва, 2017

4. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

О.А. Мкртічян,
кандидат педагогічних наук, доцент
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди

РОЗВИТОК І ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА

Естетичне виховання – найважливіша сторона виховання дитини. Воно сприяє збагаченню чуттєвого досвіду, емоційної сфери особистості, впливає на пізнання моральної сторони дійсності, підвищує пізнавальну активність, навіть впливає на фізичний розвиток. Результатом естетичного виховання є естетичний розвиток. Знайомство з красою в житті і мистецтві не тільки виховує розум і почуття дитини, а й сприяє розвитку уяви й фантазії.

Дошкільнятам доступні майже всі види художньої діяльності – складання оповідань, віршів, спів, малювання, ліплення. Природно, вони мають чималу своєрідність, яка виражається в наївному, безпосередньому відображенні дійсності, в незвичайній щирості, у вірі в правдивість зображуваного, у відсутності турботи про глядачів і слухачів. Уже на цьому етапі відбувається розвиток художніх творчих здібностей дітей, які проявляються у виникненні задуму, у втіленні його в дійсності, в умінні комбінувати свої знання та враження, більшою щирістю при вираженні почуттів і думок.

Своєрідність дитячої творчості заснована на такій особливості дошкільнят, як наслідування, знаходить широке відображення в ігровій діяльності дітей – образній реалізації їхніх уявлень від навколишнього світу. Саме в грі, насамперед, розкривається творчість дошкільнят.

Так само як у грі, творчість дітей проявляється в інших видах художньої діяльності. У малюнку, ліпленні, оповіданні, пісні дитина задовольняє свою потребу в ефективному, образному вираженні своїх уявлень. Спочатку народжується задум, а потім засіб утілення його в

життя; діти комбінують свої враження, отримані при сприйнятті різних творів мистецтва.

Доцільно зазначити, що для розвитку художньо-творчих здібностей у дітей необхідно їх відповідне навчання, в процесі якого вони опановують способи образного вираження і зображення своїх задумів в слові, співі, малюнку, танці, драматизації. Навчання спонукає дитину до свідомих художніх проявів, викликає позитивні емоції, розвиває здібності.

Особливе значення в розвитку художньо-творчих здібностей дітей має особистість педагога, його культура, знання, захопленість. Для того, щоб діти могли відобразити в малюнках свої враження, вихователь цілеспрямовано організовує дитячі спостереження, навчає дітей вдивлятися в навколишні предмети, помічати характерне. Крім того, він намагається збагатити дітей потрібними навичками, навчити їх необхідним умінням.

Твори образотворчого мистецтва також використовуються з метою естетичного розвитку дітей. Тут важливо застосовувати різноманітні й цікаві прийоми: організація виставок творів, які періодично змінюються за своїм змістом; надавати можливість дітям вдивлятися в експонати виставок, порівнювати їх, відокремлювати характерне. Розглядаючи з дітьми конкретний предмет, виділяючи особливості його форми, кольору, візерунків, вихователь сприяє розширенню знань і сприйняття.

Також, знайомлячись із народною казкою, з творами С. Маршака, С. Михалкова, К. Чуковського, слухаючи твори П. Чайковського, Д. Кабалевського та інших композиторів, діти починають долучатися до краси і багатства художнього слова, музики. Все це приносить їм справжнє задоволення, запам'ятовується і формує основи художнього смаку.

Виховуючи у дітей основи естетичного смаку, ми вчимо їх бачити і відчувати красу навколишнього світу, берегти її.

Отже, естетичне виховання – необхідна умова для формування у людини високої культури. Тому естетичному вихованню в процесі становлення особистості дитини відводиться значне місце. Так, зіставлення краси природи, навколишнього світу з творами мистецтва (піснями, казками, віршами, живописом, музикою тощо) допомагає дитині глибше і більш усвідомлено сприймати явища навколишнього його життя, відчувати і розуміти їх приналежність, красу.